

KARTA PRZEDMIOTU

Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Wiktymologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Victimology
Kierunek studiów	Prawo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	(jednolite magisterskie)
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	studia stacjonarne
Dyscyplina	nauki prawne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Marek Smarzewski
---	---------------------

Forma zajęć (katalog zamknięty ze słownika)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			3 (semestr VII) 2 (semestr IX)
konwersatorium	15	VII, IX	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Przedmiot przeznaczony dla studentów IV i V roku studiów. Studenci powinni posiadać wiedzę z zakresu prawa karnego procesowego i materialnego.
-------------------	--

Cele kształcenia dla przedmiotu

Przekazanie studentom podstawowej wiedzy z dziedziny wiktymologii. Omówienie kluczowych pojęć z zakresu wiktymologii, scharakteryzowanie wiktymologii, rodzajów wiktymologii, ze szczególnym wskazaniem na wiktymologię kryminalną i jej przedmiot.
Opisanie zjawiska wiktyimizacji kryminalnej i mechanizmów służących jej zapobieganiu w toku procesu karnego.
Określenie miejsca ofiary przestępstwa na tle szeroko rozumianego prawa karnego. Przeprowadzenie rozróżnień pomiędzy pojęciami biernego podmiotu przestępstwa (ofiary przestępstwa w rozumieniu prawa karnego), ofiary w sensie wiktymologicznym, pokrzywdzonego oraz poszkodowanego.
Przedstawienie statusu pokrzywdzonego w polskim prawie karnym procesowym. Szczegółowe

omówienie uprawnień pokrzywdzonego, przysługujących mu w toku procesu karnego, jego wpływu na ten proces i karnoprocesowych instrumentów, służących naprawieniu szkody, wynikającej z faktu popełnienia przestępstwa.

Omówienie praw pokrzywdzonego do ubiegania się o świadczenia tytułem rekompensaty za krzywdy i szkody wynikające z przestępstwa na podstawie obowiązujących aktów prawnych.

Zapoznanie z krajowymi i europejskimi standardami z zakresu ochrony ofiar przestępstw.

Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna podstawowe pojęcia z zakresu wiktymologii.	K_W03
W_02	Ma podstawową wiedzę o źródłach prawa odnoszących się do problematyki z dziedziny wiktymologii kryminalnej i hierarchii norm prawnych odnoszących się do ofiary przestępstwa.	K_W04
W_03	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu prawa karnego procesowego w odniesieniu do statusu pokrzywdzonego w procesie karnym i prawnych instrumentów służących jego ochronie.	K_W07
W_04	Ma pogłębioną wiedzę w odniesieniu do wybranych struktur i instytucji odnoszących się do ochrony ofiary przestępstw.	K_W08
W_05	Ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościach i ich wpływie na rozwój wiktymologii, w tym na wzmacnianie prawnej ochrony ofiar przestępstw.	K_W09
W_06	Zna metody i narzędzia w tym techniki pozyskiwania danych właściwe dla wiktymologii.	K_W10
W_07	Ma wiedzę o normach prawnych organizujących struktury i instytucje prawne oraz rządzące nimi prawidłowości. Identyfikuje w tym zakresie kierunki rozwoju	K_W11

	wiktymologii.	
W_08	Ma wiedzę z zakresu prawa karnego procesowego, pozwalającą na zrozumienie roli pokrzywdzonego w polskim procesie karnym i możliwości praktycznego wykorzystania przysługujących mu instrumentów prawnych, służących realizacji jego uprawnień	K_W12
W_09	Zna i rozumie normatywne i praktyczne aspekty przedsiębiorczości.	K_W13
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, gospodarczych oraz prawnych, stosować w praktyce przepisy prawa karnego, w tym zwłaszcza procesowego, odnoszące się do ofiar przestępstw.	K_U01
U_02	Potrafi formułować i rozstrzygać praktyczne problemy z zakresu prawa karnego procesowego, na podstawie analizy wybranych stanów faktycznych związanych z udziałem pokrzywdzonego w procesie karnym, dobierając przy tym odpowiednie metody i narzędzia badawcze w celu znalezienia rozwiązania konkretnego problemu.	K_U02
U_03	Posiada umiejętność posługiwania się pojęciami z zakresu wiktymologii w celu rozumienia i analizy zjawisk prawnych.	K_U03
U_04	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje	K_U04

	profesjonalne umiejętności z zakresu wiktymologii, korzystając z różnych źródeł, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.	
U_05	Posiada umiejętności obejmujące formułowanie i analizę problemów prawnych z zakresu wiktymologii, dobór właściwych metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników pozwalające na rozwiązanie problemów prawnych.	K_U05
U_06	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk oraz prognozować ich skutki w zakresie dotyczącym ofiar przestępstw i ich ochrony.	K_U06
U_07	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień z zakresu wiktymologii przy wykorzystaniu różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku nauk prawnych jak i innych dyscyplin.	K_U07
U_08	Potrafi używać specjalistycznego języka prawnego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie prawa w zakresie dotyczącym ofiar przestępstw, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów.	K_U08
U_09	Posiada umiejętność samodzielnego merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów w tym stawiać tezy, trafnie	K_U09

	formułować wnioski oraz stworzyć syntetyczne podsumowania i oceny wybranych problemów z zakresu wiktymologii.	
U_10	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu wiktymologii w różnych zakresach i formach do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej, w szczególności krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.	K_U10
U_11	Potrafi postugiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje problemy etyczne, przewiduje skutki konkretnych działań podejmowanych w obszarze odnoszącym się do ofiar przestępstw.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Ma świadomość zdobytej wiedzy praktycznej z zakresu wiktymologii oraz konieczności stałego jej rozszerzania.	K_K01
K_02	Umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające mu na realizację zakładanych celów. Bierze odpowiedzialność za powierzone mu zadania.	K_K02
K_03	Potrafi oceniać priorytety służące terminowej, profesjonalnej i efektywnej realizacji zadań istotnych z punktu widzenia praktyki zawodowej w sprawach	K_K03

	karnych, w tym w związku z możliwością przyszłego świadczenia pomocy prawnej ofiarom przestępstw.	
K_04	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej w odniesieniu do ofiar przestępstw.	K_K04
K_05	Potrąfi przewidzieć wielokierunkowe skutki społeczne podejmowanej działalności.	K_K05
K_06	Potrąfi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę z dziedziny wiktymologii.	K_K06
K_07	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, mając wzgląd na potrzebę poszanowania godności ofiar przestępstw i zagwarantowania realizacji ich praw i zabezpieczenia ich interesów w toku postępowania karnego.	K_K07
K_08	Umie myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i kreatywny, będąc uwrażliwionym na sytuację ofiar, ich potencjalne szkody i cierpienia wynikające z faktu popełnienia przestępstwa, w tym ryzyko zaistnienia zjawiska wtórnej wiktymizacji.	K_K08

Opis przedmiotu/ treści programowe

Wiktymologia – pojęcie, przedmiot, rodzaje. Powstanie, rozwój wiktymologii i sposoby jej ujęcia. Ewolucja w zakresie postrzegania ofiary przestępstwa.

Kierunki badań wiktymologicznych ze szczególnym uwzględnieniem jej nurtu ukierunkowanego na działania podejmowane na rzecz poprawy sytuacji ofiar przestępstw.

Rozwój wiktymologii kryminalnej a ochrona ofiar przestępstw.

Ofiara przestępstwa w sensie wiktymologicznym, materialnoprawnym (bierny podmiot przestępstwa), pokrzywdzony, uszkodzony – rozróżnienie pojęć.

Międzynarodowe powszechne standardy ochrony ofiar przestępstw.

Charakterystyka krajowych standardów ochrony ofiar przestępstw.

Idea sprawiedliwości naprawczej i jej wpływ na kształtowanie oraz funkcjonowanie prawnokarnych instrumentów służących realizacji interesów ofiary w procesie karnym.

Uprawnienia pokrzywdzonego w procesie karnym.
 Pokrzywdzony jako osobowe źródło dowodowe.
 Szczególne tryby przesłuchania ofiar niektórych przestępstw.
 Instytucja mediacji w procesie karnym i jej rola.
 Uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu w sprawach nieletnich.
 Prawo pokrzywdzonego do ubiegania się o świadczenia tytułem kompensaty za krzywdy i szkody wynikające z przestępstwa.
 Środki ochrony pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.

Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_02	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_03	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy; studium przypadku (case study)	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_04	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy; studium przypadku (case study)	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_05	Wykład konwersatoryjny; wykład problemowy	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_06	Wykład konwersatoryjny; wykład problemowy	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_07	Wykład konwersatoryjny; wykład problemowy	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
W_08	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy;	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test

	studium przypadku (case study)		
W_09	Wykład konwersatoryjny; praca z tekstem; wykład problemowy; studium przypadku (case study)	Zaliczenie pisemne	Uzupełniony i oceniony test
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_02	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_03	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_04	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_05	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_06	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_07	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_08	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_09	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_10	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
U_11	Studium przypadku (case study); analiza prawna	Kazusy; pytania problemowe	Uzupełniony i oceniony test
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Pytania problemowe ; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_02	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_03	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test

K_04	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_05	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_06	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_07	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test
K_08	Dyskusja	Pytania problemowe; wymiana poglądów	Uzupełniony i oceniony test

Kryteria oceny, uwagi Zaliczenie pisemne, składające się z dwóch części: 1) test jednokrotnego wyboru; 2) pytania opisowe. W miarę potrzeby przewidziano możliwość przeprowadzenia zaliczenia zdalnie, za pośrednictwem platformy e-learningowej.

Ocena z zaliczenia - numeryczna w skali od 2 do 5.

Warunkiem uzyskania oceny:

2.0 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na mniej niż 50% zadań zaliczeniowych; 3.0 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na 50% zadań zaliczeniowych; 3.5 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na 60% zadań zaliczeniowych; 4.0 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na 70% zadań zaliczeniowych; 4.5 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na 80% zadań zaliczeniowych; 5.0 na kolokwium jest rozwiązanie lub udzielenie odpowiedzi na 90% do 100% zadań zaliczeniowych.

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	75 (semestr VII) 45 (semestr IX)

Literatura

Literatura podstawowa
Bieńkowska E., <i>Wiktymologia</i> , Warszawa 2018.
Bieńkowska E., <i>Wiktymologia. Zarys wykładu</i> , Warszawa 2000.
Hołyst B., <i>Wiktymologia kryminalna</i> , Warszawa 2021.

Kulesza C., *Wiktymologia procesowa*, Białystok 2020.

Literatura uzupełniająca

- Bieńkowska E., *Państwowa kompensata przysługująca ofiarom niektórych przestępstw. Komentarz*, Warszawa 2011.
- Bieńkowska E., Mazowiecka L., *Prawa ofiar przestępstw*, Warszawa 2009.
- Bieńkowska E., Mazowiecka L., *Uprawnienia pokrzywdzonego przestępstwem*, Warszawa 2014.
- Dudka K., *Skuteczność ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle badań empirycznych*, Lublin 2006.
- Falandysz L., *Pokrzywdzony w prawie karnym i wiktymologii*, Warszawa 1980.
- Falandysz L., *Wiktymologia*, Warszawa 1979.
- Gronowska B., *Ochrona uprawnień pokrzywdzonych w postępowaniu przygotowawczym. Zagadnienia karnoprocesowe i wiktymologiczne*, Toruń 1989.
- Hołyst B., *Wiktymologia*, Warszawa 2011.
- Kuć M., *Wiktymologia*, Warszawa 2011.
- 10) Mazowiecka L., *Mediacja karna jako instytucja ważna dla pokrzywdzonego*, Warszawa 2013.
- 11) Misztal-Konecka J., *Roszczenia majątkowe osób najbliższych dla pokrzywdzonego*, Warszawa 2008.
- 12) *Polska Karta Praw Ofiary*, Warszawa 2000.
- 13) Smarzewski M., *Podmiot bierny przestępstwa na tle włoskiego prawa karnego*, Lublin 2013.
- 14) Sych W., *Wpływ pokrzywdzonego na tok postępowania przygotowawczego w polskim procesie karnym*, Kraków 2006.